

- A Christum non adeo curabant. *Viderunt autem spiritum omnes venientē super Iesum.* Augustinus tom. 3. lib. 2. de Trinitate, cap. 5. Facta est enim quædam creaturæ species ex tempore, in qua visibiliter ostenderetur Spiritus sanctus, siue cum in ipsum Dominum corporali specie velut columba descendit, siue cum decem diebus peractis post eius ascensionem, die Pentecostes factus est subitò de cælo sonus, & visæ sunt illis linguæ diuine tanquam ignis, qui & insedit super vnumquemque eorum. Hæc operatio visibiliter expressa, & oculis oblata mortali-
An fuerit veracolumba
- B viderunt. Porro sunt, qui veram columbam fuisse putant, quibus aduersantur dictiones istæ, non substantia, sed similitudinis. Non enim dicit Evangelistæ visam esse columbæ, sed *συναντιῶν ἑαυτῶν*, corporali specie: & *ὡσεὶ πτερὰ ἔειπεν*, sicut columbam. Nec dicunt Spiritum sanctum descendisse in columbæ, sed in specie columbæ. Aliud autem species, seu apparentia rei est, aliud eius substantia. Nam et si Augustinus, lib. de agone Christiano, cap. 2. verum corpus, non fallax asserat, ita tamen ut non sit corpus columbæ, sed in columbæ specie. Ad quod accedit idem Augustinus, lib. 3. de mirabilib. Scripturæ, ita scribens: Quamuis verò corporali specie Spiritus sanctus super Dominum descendere dicitur, non tamen de aëribus sumpsisse columbam, sed ex aëre minimè dubitatur. Nequaquam enim Spiritum sanctum ex aëribus necesse fuit corpus assumere, dum aëri sibi conuexæ statutam in nullo transgressæ sunt legem nature: sed si in hoc transgredierentur, in hoc tanti meriti transgredi non haberent, utpote nec æterna, nec rationabili creatura, ut à spiritu assumptione carnis à delicti vindicta soluerentur. Sed quòd Filius persona corpore carnis humanæ induebatur, conueniens erat, ut Spiritus persona per corporealem speciem super eum descenderet, & vox Patris corporalis de nube per aërem corporeis auribus audiretur. Præterea quoque idcirco in nube & columbæ imagine rit hæc con-
Qua fuerit hæc columba.
- C Pater & Spiritus sanctus ad baptismum veniunt, quoniam aquaticæ naturæ res illæ aliquid haberent. Dum enim in terra Filius ad baptismi mysterium aquæ creaturam elegeret, necesse fuit, ut & Pater per aquaticam nubem intoneret, & Spiritus sanctus illud corpus, quod de aqua in principio factum est, ex illa nube acceptum simularet, ut sic tota Trinitas eadem voluntatem, sicut haberet, ostenderet. Ita docet non fuisse veram columbæ, ne forte Spiritus sanctus incolumbatus, sicut & Filius incarnatus dicitur: sed è nube effictam speciem asserit. Ideo hanc columbam dicunt Theologi, ex materia elementari ab Angelo formatam, & ab eo motam, per quam Spiritus sanctus repræsentaretur, quæ in præiacentem materiam reuersa sit. Gregorius Nanzanzenus, Orat. in sancta Lumina. Tum igitur Spiritus sanctus corporeo modo in columbæ forma se conspiciendum præbet: nempe ut corpus honore afficiat. Adde quòd multis retrò seculis, columba diluuii finem annunciauit. Nicetas in hanc Orat. Gregorij Nanzanz. Vt enim columba corporei diluuii sedati nuncium attulit, eodem modo Spiritus sanctus nunc in columbæ forma apparens, compressam esse spirituales illuuiem indicat. Quòd si mole ac pondere diuinitatem æstimas, inquit Gregor. Nanz., ac propterea Spiritum paruum esse censēs, quia in columbæ forma Spiritus sanctus cernitur, homo fordidus, atque in maximis rebus minima quæque anxie vrgens: iam tibi regnum cælorum quoque contemnendum, ac pro nihilo putandum est, quia sinapis grano comparatur: ac maiestati Iesu præferendus est aduersarius, quoniam & hic mons magnus vocatur, & Leviathan, & rex omnium quæ in aquis degunt: ille autem agni, & margaritæ, & guttæ, atque idgenus nominibus appellatur.
- E Nicetas ibidem. Zach. 4. Quis es tu mons magnus? mons, ob arrogantiam. Interim verò obseruabis, simplicem rei speciem stare sine sua substantia. Species erat columbæ, non tamen columba erat in substantia. Ex quo eos confundes, qui negant fieri posse, ut species panis in Eucharistia remaneat, ablata panis substantia. Sed & aliud obseruandum erit contra Sacramentarios. Quoties enim vrgitur de modo, quo Christi corpus est in cæna sub panis specie, ad istam recurrunt similitudinem. Eo modo, inquit, quo Spiritus sanctus in specie columbæ. At verò nemo negauerit Spiritum sanctum verè presentem adfuisse, & se communicasse sub illa specie, non per figuram, metonymiam, metaphoram, & energiam simpliciter, ut de Christi corpore asserunt Sacramentarij, sed verè, & expressè. Idem igitur de Christi sacratissimo corpore concedant necesse est. Sed nos de his in Tractatu de Eucharistia, Spiritum sanctum verè adfuisse testantur Evangelistæ, dicentes, quòd descendit Spiritus sanctus in Christum. Te-